

IVETA KRŪMIŅA

**

Es atnākšu ausmas stundā
Pirms saule vēl dienu sāk,
Lai atverot acis tu redzi –
Pat klusums var atmodināt.

Es atnākšu rieta stundā
Pirms zvaigznes vēl sarunu sāk,
Lai apsegtu tevi ar glāstu,
Kam sapņa pieskāriens klāt.

Es atnākšu. Tikai stāsti
To ceļu, pie tevis kas ved,
Lai septiņiem tiltiem pāri
Mūs abus vasara nes.

**

Tavam smaidam šodien
Pienenes saulainums acīs, -
Tas mirklīgs kā bite aizspindz
Pa puteksnim izdalot vējā.

Tavam priekam šodien
Ķiršogu sārtums vaigos,
Un smieklī kā strazdi lēkā,
Pa ogai vien izdalot citiem.

**

Es negribu vienkārši - būt,
Es vēlos būt kopā ar tevi.
Ja iespējams – kurpju šņorēs,
Vai vēja zvanos, varbūt...

Es negribu vienkārši saplaukt,
Es vēlos uzziedēt tevī.
Ja iespējams – ceriņu ziedos,
Vai - krāsās, kas nenovīst...

**

Es vēlos palūgt vējam klaidonim tik vienu,
Lai baltā ķiršu ziedu putenī,
Tas iemet sauju vasarīga prieka,
Kas dzīvo debesīs līdz vēlam rudenim.

Lai lido tauriņos un virmo pieneņpūkās,
Lai baltā jasmīnzarā izsmaržo,
Lai lietus lāsēs varavīksnes takā
Liek saules zaķēniem bez mitas draiskoties.

Lai manas rūpes ieceļ ābeļziedā sārtā,
Lai strazda dziesmā skaņā izauklē,
Lai lido tauriņos un pieneņpūkās,
Lai baltā jasmīnzarā kairi izsmaržo.

PASAKI KO LABU

„Pasaki man kaut ko labu!” kaut kur blakus atskanēja sievietes balss, visai nopietna, stingra un pagēroša.

Varbūt mans prāts šo frāzi uz pilsētas ikdienas trokšņu fona pat nepiefiksētu, ja vien tā ik pa brīdim neatkārtotos, turpat, kādu soli man priekšā, un pats dīvainākais – joprojām tikpat nogurušā, vienaldzīgā un, šķiet, ne pārāk ieinteresētā balsī.

„Nē, to tu man jau teici vakar. Kaut ko citu *labu* man pasaki,” viņa turpināja runāt klausulē. Tikpat neizteiksmīga kā viņas balss, bija arī man svešā iela, pelēkā diena un apmākusies debess. Varbūt vēl nomācošāku to padarīja sievietes pelēkais mētelis, salīkušais stāvs un drēgnas miglas pievilgušie brūnpelēkie mati. Nogurums un nu jau arī aizkaitinājums viņas balsī.

Vēl un vēlreiz dzirdot atskanam šo komandu, kuru tālruņa savienojuma otrā galā kāds laikam nesaprata vai arī nevēlējās saprast, arī man pēkšņi sagribējās dzirdēt kādu pazīstamu un mīļu balsi. Kam gan es varētu piezvanīt?

Bet gandrīz turpat blakus nogurums sievietes balsī turpināja iebilst: „Tas jau nav nekas labs. Vai tiešām tu nesaproti, kas ir labs?” viņas balsī ieskanējās dusmas.

Savādi, vai tiešām ar šādu intonāciju viņa domā kādam kaut ko izlūgties? Un ko gan domā tas cilvēks savienojuma otrā galā, iespējams vīrs vai draugs? Iespējams, viņiem tā ir spēle, kuras noteikumus es pat nenojaušu. Varbūt tas *labais* ir kāds ilgi gaidīts apsolījums vai paveikts darbs. Varbūt kāds neatrisināts strīds, kuram nu sieviete meklē risinājumu šādā veidā – telefoniski pieprasot izlīgšanu, bet tas otrs kavējas piekrist.

„Nu, kā tu nesaproti!” viņas balss saspringa kā uzvilкта stiegra. „Es tev saku – *labu!* To visu es jau nez cik reižu esmu dzirdējusi! Un kas gan tur labs?”

Mēģinu iedomāties – ko teiktu es, ja kāds tūlīt kategoriski sagribētu no manis dzirdēt kaut ko *labu*... Laikam jau viss atkarīgs no tā, kas būtu šis cilvēks – mamma, meita, vīrs, draugs, kolēģe, kaimiņiene, vai vienkārši kāds, kuram pilna sirds un dvēsele alkst emocionāla glāsta... Vai gan tik grūti vārdos izteikt kādu labu domu? Paust pieķeršanos, uzticēšanos, pateicību, ilgas, mīlumu...

„Ko tu klusē? Vairs neproti neko labu pateikt?”

Interesanti, vai vairāk nesaskaņu rodas tāpēc, ka klusējam, vai tāpēc, ka sakām ko domājam? Varbūt tas labais sakāmais neatrodas tāpēc, ka labu vārdu izrunāt visbiežāk rosina intonācija, emocionāla tuvība? Klausoties šīs sievietes balsī manī laikam gan ierunātos spītība, vai visdrīzāk – es jau sen būtu pārtraukusi telefona sarunu.

„Nu, re, tev jau sarosījās fantāzija. Tas gandrīz izklausījās pēc *mazdrusciņ laba*,” sievietes balss par kādu toņkārtu atmaiga.

Arī man sagribējās pasmaidīt – laikam jau viņas sarunu biedrs beidzot bija uztvēris „īsto noti”. Bet varbūt atbrīvojies no komandējošā toņa gūsta un ieklausījies savā sirdī – kas sakāms tai? Visai bieži notiek tā, ka labās domas pēc komandas „domā”, „saki” rīkojas tieši pretēji – apklust un iestrēgst.

„Nu jau tev izdodas pavisam labi. Re, kā mēs atkal saprotamies!” sievietes balsī saklausīju prieku. „Un vai tad tas bija tik grūti?”

Laikam jau spēle tuvojās laimīgam finišam – izklausījās, ka sieviete panākusi savu – saņēmusi savu pieprasīto *labā* devu un apmierināta atslābusi.

„Nu, re, mīļais, cik tev labi iznāk!” viņa nu jau kā ūbele dūdoja klausulē. „Kāpēc gan tik daudz laika bija vajadzīgs, lai tu to pateiktu?”

Jauki. Vienkārši burvīgi! Divu cilvēku saruna beigusies ar izlīgumu un sapratni. Vismaz – šīs spēles noteikumu izpratni.

„Mīļum, tu esi vienkārši saldumiņš! Es jau staroju,” sieviete smaidīja klausulē. Staltāk izslējās viņas pleci un atbrīvojās gaita. Es jutu, kā ap viņu sarosījās prieks.

„Tad ko tev labāk nopirkt – lego konstruktoru, lielo komplektu, vai elektrisko dzelzceļu, mīļais?” nu jau viņa žūžoja klausulē.

Acumirkļī samulsu, jo nez kāpēc līdz šim kā sievietes sarunas partneri biju iztēlojusies viņas vīru vai draugu, ar kuru sadzīvē itin bieži tiek spēlētas attiecību spēles – var tēlot sāpināto, aizvainoto, nesaprasto, lai izmangotu uzmanību un kādu mīļu žestu, uzvest lūpu, lai pieprasītu dāvanu, bet – no bērna, kurš vēl spēlējas ar lego klučiem?

Atsaucot atmiņā šīs sarunas pirmās dzirdētās frāzes, sapratu, ka man sveši šīs spēles noteikumi – kategoriskums un pat dusmas mātes balsī, pieprasot pateikt kaut ko *labu*. Izrādās – *tik* maksā lego konstruktors. Par cik *laba* vēlāk varēs nopirkt modernas botas vai džinsas, skrituļslidas, velosipēdu?

Gandrīz vai kļuva žēl, ka nedzirdēju šo sarunu klātienē, tad nevajadzētu minēt – vai tā bija tikai spēle, jeb zēnam patiešām tik grūti nācās izdomāt un pateikt ko labu. Un kā ar to *labo* ārpus šīm iekārotajām un utilitārajām lietām? *Laba* pateikšanai ikdienā var atrast tik daudz iemeslu...

Ne reizi vien nācies saskarties ar vērojumu, ka šajā steigas pilnajā laikmetā uzmanība un mīļums ir kļuvis par deficītu. Tā vietā attiecībās ienācis nogurums. Jeb varbūt – pašsaprotams pieradums? Katrs ir savā vietā un paveicis savu darbu, un par ko gan vēl viņu īpaši slavēt? Tāpat skaidrs – ja mēs zem viena jumta dzīvojam kopā, tad tu esi labs un mīļš man, un es tev.

Kāds gan varbūt taisnosies, ka nemaz nealkst pēc uzslavām un mīļuma izpausmēm, bet – dvēsele ir tik trausla matērija! Tā vienmēr prasās samīļojama. Un mēdz būt arī ļoti pieticīga – reizēm tai pietiek ar pašu mazumiņu, kas nācis nesavtīgi un no sirds.

Varbūt lieku reizi der atgādināt sen zināmu patiesību? Par skaļajiem vārdiem, kas ne vienmēr ir nepieciešami. Jo paši īstākie nāk no sirds. Būtiski ir, vai tie tiek sadzirdēti. Tas vienmēr ir atkarīgs no abiem. Priekus taču mēs radām paši. Piemēram – pasakot kādam ko *labu*, kaut vai tūlīt...

PASLĒPES I

Nāc! Es aicinu Tevi uz kopīgu rotaļu!

Aizdegšim vakara zilo dūmaku un – spēlēsim paslēpes. Izritināsim tumsas seģeni, piespraudīsim tai zvaigžņu lukturnus, un dosimies meklēt viens otru. Attālums starp mums nebūs traucējošs.

Lai labāk saredzētu, pievērsim acis... Tad vakara klusumā būs sadzirdama pat vēja elpa manos matos un tava nopūta, vēl aizturēta.

Ja vējš draiskodamies būs pieklusis, es pastiepsu Tev pretim roku, lai iztālēm sajūti mana glāsta siltumu. Man negribētos, lai apmaldies pusceļā starp mani un sevi, tāpēc nesteidzināšu.

Vien sakārtošu zvaigznes Piena ceļā un došos Tev pretim...

/Iveta Krūmiņa

PASLĒPES II

Tavs aicinājums. Mans apmulsums. Tavs cerīgais skatiens. Un arī es paskatos debesīs. Man pat šķiet – tās smaida tieši tāpat kā tu. Tik silti un aicinoši.

Mana sirds pamazām sāk dejojot salsu. Lai arī auksts vējš aizlien man aiz krekla, it kā viņam arī saltu, es to nejūtu. Pārāk ilgi neesmu bijis tik nepiespiesti brīvs, atraisīts un arī satraukts.

Tu sauci, es atsaucos. Tu gaidi, es steidzos. Un tomēr kavēju. Bet es noteikti aiziešu ar nakti plaukstās, lai tava karstā elpa viņu aizdedzina. Lai aizdedz tā, ka kuģi nomaldās kā senās teikās. Es būšu ar samulsumu sejā un vēju aiz krekla. Jo vēl taču nezinu, ko nozīmē tava noslēpumainā rotaļa.

Uzticēšos, klauvēšu un paļaušos, bet, pirms es eju, iemetīšu kadiķi tavā ugunskurā, lai tu zini, ka neesmu ar pliku roku ņemams. Mūsu laiks kā lāstekas kusis un mēs rotaļā iesim. Mēs paslēpes zvaigžņotās debesīs un miglotos rītos spēlēsim. Un mēs kusīsim lēnām un pamazām, un gaidīsim atzīšanos.

/Arvis Degums